

С.Ю. МАРКОВ, директор, К.В. ШКАРБАН, прес-секретар

Комунальне підприємство «Кривбасводоканал»

Д.В. ПОПРУГА, П.С. КІРІЧЕНКО, кандидати техн. наук, доценти, В.В. САВІН, ст. викладач
Криворізький національний університет

ВОДА МАЄ ЦІНУ - ДОСВІД СТІЙКОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ КП «КРИВБАСВОДОКАНАЛ» В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ЗМІН КЛІМАТУ

У сучасних умовах питання водопостачання набуло особливого значення, особливо на тлі повномасштабної війни та змін клімату. Україна, зокрема її індустріальні регіони, опинилася у ситуації, коли стабільний доступ до питної води став не лише інженерною задачею, а й справжнім викликом гуманітарного масштабу. Досвід КП «Кривбасводоканал» демонструє приклад того, як комунальна структура може вистояти та розвиватися в умовах постійної загрози, дефіциту ресурсів та пошкодженій інфраструктурі, зберігаючи головне - доступ людей до води.

Зруйнована дамба Каховської ГЕС стала однією з наймасштабніших техногенних катастроф в Європі за останні десятиліття. Це спричинило не лише екологічні наслідки, а й залишило Кривий Ріг без основного джерела водопостачання. У цій надзвичайній ситуації фахівці «Кривбасводоканалу» продемонстрували надзвичайну професійність та рішучість: була організована перекидна система водопостачання з альтернативних джерел, побудовані нові магістралі, підключено водогони з Дніпра, розташованого більш ніж за 150 кілометрів. Роботи проводилися в умовах постійних обстрілів, загроз для життя, нестачі матеріалів і устаткування, але завдяки злагодженості команди вдалося уникнути гуманітарної катастрофи. Особливо варто відзначити масштаби робіт, які провело підприємство під час війни: заміна понад 66 км водогонів у різних районах міста лише за три роки, зокрема понад 24 км у 2024 році. Це не просто суха статистика - це історія про те, як кожен метр труби може означати можливість для людей помити руки, приготувати їжу або просто жити гідно. Це історія про те, що герої - це не тільки ті, хто тримає оборону зі зброєю в руках, а й ті, хто виходить лагодити трубу вночі, коли йде дощ, коли поруч вибухи, але водогін має працювати. Паралельно з подоланням кризи, підприємство розвивається у напрямку інновацій. Впровадження SCADA-системи моніторингу об'єктів в реальному часі, встановлення енергоефективних насосів та систем дистанційного обліку - це не просто модернізація, а крок до створення «розумного» міста, яке здатне гнучко реагувати на виклики і працювати навіть у найекстремальніших умовах. У Кривому Розі запроваджуються водні хаби - локальні точки з автономним водопостачанням на випадок надзвичайних ситуацій. Це свідчить про системне бачення проблеми і готовність до довгострокових рішень, що поєднують інженерію, управління ризиками та відповідальність перед громадою. Крім того, підприємство активно співпрацює з міжнародними партнерами та залучає молодь. У складних обставинах формується нове покоління фахівців - інженерів, екологів, IT-спеціалістів, які вже зараз отримують досвід у реальних умовах кризового управління. Важливим акцентом є те, що «Кривбасводоканал» не лише долає труднощі, а й формує навколо себе спільноту небайдужих, ініціативних людей, які бачать свою роботу як місію. Це - сучасна модель комунального підприємства, яке не просто надає послугу, а є частиною безпеки та гуманітарної стійкості міста.

Через погіршення якості води з нових джерел постала потреба в суттєвому збільшенні кількості реагентів для її очищення. Це, у свою чергу, підвищило витрати та ускладнило логістику, оскільки частина постачальників втратила виробничі потужності через війну. Незважаючи на це, система продовжує функціонувати. Працівники водоканалу регулярно проходять навчання, зокрема щодо дій в умовах надзвичайних ситуацій та захисту об'єктів критичної інфраструктури. В умовах війни кожен метр прокладеної труби - це також елемент обороноздатності. Адже стабільне водопостачання забезпечує функціонування лікарень, дитсадків, шкіл, укриттів та військових частин. Усе це - складова національної безпеки. Таким чином, «Кривбасводоканал» стає не лише технічною, а й соціальною опорою міста.

Таким чином, на прикладі роботи «Кривбасводоканалу» можна говорити про унікальний досвід керування інфраструктурою в умовах війни, що поєднує стійкість, інноваційність та людяність. Це яскравий приклад того, як у найважчі часи звичайні фахівці стають опорою для цілих громад, а вода - стає не просто ресурсом, а символом життя, гідності та сили.